EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 09 22
COM(2021) 580 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl draudikams ir perdraudikams skirtos ES prudencinės sistemos peržiūros, susijusios su ES ekonomikos gaivinimu po pandemijos

1. DIREKTYVA „MOKUMAS II“ IR JOS PERŽIŪROS KONTEKSTAS

Draudimo liudijimai yra neatsiejama Europos piliečių kasdienio gyvenimo dalis. Siekiant apsisaugoti nuo galimos rizikos, įvairios socialinės ir ekonominės veiklos atveju būtina turėti draudimo liudijimą. Draudimo sutartis taip pat gali būti taupymo produktas, kuris lems ilgalaikę draudėjų gerovę, o draudikai šias santaupas per finansų rinkas nukreipia į realiąją ekonomiką. Draudimo ir perdraudimo bendrovės taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį realiojoje ekonomikoje, nes apdraudžia riziką asmenims ir įmonėms mainais už įmokų mokėjimą. Sutelkus daugelio klientų įmokas ir diversifikuojant didžiąją dalį įvairių rūšių rizikos, privačiu draudimu asmenims ir įmonėms už prieinamą kainą suteikiama apsauga nuo įvykių, kurie kitu atveju gali būti finansiškai pražūtingi, ir taip prisidedama prie mūsų ekonomikos ir visuomenės atsparumo.

Draudikų investiciniai pajėgumai yra orientuoti į realiąją ekonomiką ir jais prisidedama prie ekonomikos gaivinimo ir ilgalaikio Europos įmonių, įskaitant MVĮ, ir infrastruktūros, kuriančių darbo vietas ir skatinančių augimą Sąjungoje, finansavimo. Remiantis Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos (EIOPA) duomenimis, 2020 m. ES draudikai surinko daugiau kaip 1 trln. EUR įmokų ir išmokėjo apie 800 mlrd. EUR išmokų[1].

2020 m. pabaigoje ES draudikai ir perdraudikai bendrai rezervavo daugiau kaip 7 trln. EUR, kad galėtų išmokėti tikėtinas būsimas išmokas, ir turėjo daugiau kaip 10 trln. EUR vertės turto; taigi, šis sektorius tapo vienu didžiausių institucinių investuotojų. Per COVID-19 pandemiją sektorius ir toliau turėjo pakankamai kapitalo – 2020 m. pabaigoje vidutinis reguliuojamojo kapitalo ir kapitalo reikalavimų santykis buvo 235 %, nors ir 7 procentiniais punktais mažesnis nei 2019 m. pabaigoje.

Atsižvelgiant į esminį draudikų vaidmenį, jų finansinis atsparumas yra itin svarbus. Šiam sektoriui taikomos prudencinės taisyklės nustatytos Direktyvoje 2009/138/EB („Mokumas II“)[2], kuri taikoma nuo 2016 m. sausio 1 d. Pagrindiniai Direktyvos „Mokumas II“ tikslai – apsaugoti draudėjus ir naudos gavėjus, taip pat išsaugoti finansinį stabilumą.

Direktyva Komisijai suteikti keli įgaliojimai peržiūrėti pagrindinių prudencinių taisyklių elementų veikimą:

– Komisija turi įvertinti priemonių, kuriomis atsižvelgiama į konkrečią **ilgalaikes garantijas** teikiančių draudikų padėtį ir kurios yra svarbios daugeliui gyvybės draudimo produktų, veikimą. Šiomis ilgalaikių garantijų priemonėmis siekiama sušvelninti trumpalaikių rinkos svyravimų poveikį draudikų mokumo pozicijoms. Stabilesni mokumo koeficientai padeda išvengti nederamai sudarytų nepalankių

[1] Įmokų ir išmokų duomenys pateikiami neatskaičius perdraudimo ir yra susumuoti tiesioginės veiklos ES 27 atveju.

[2] 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).

konkurencingumo sąlygų verslo modeliams, grindžiamiems ilgalaikėmis garantijomis, ir galiausiai padidinti finansinį stabilumą.

- Komisija turi peržiūrėti **kapitalo reikalavimų** skaičiavimus. Tikimasi, kad šie skaičiavimai bus jautrūs rizikai, su kuria susiduria draudikai ir perdraudikai, o peržiūros tikslas – patikrinti šio jautrumo rizikai tinkamumą.
- Teisiniai įgaliojimai apima taisykles, susijusias su **kapitalo valdymu** draudimo ir perdraudimo grupėse.
- Komisija turi įvertinti, ar reikia toliau derinti **krizių valdymo** ir **draudimo garantijų sistemų** draudimo taisykles.

Be teisinių įgaliojimų, peržiūra suteikia galimybę plačiau apžvelgti patirtį, įgytą nuo tada, kai įsigaliojo taisyklės.

Atsižvelgiant į didelę draudikų ir perdraudikų valdomų investicijų apimtį, atliekant peržiūrą taip pat įvertinta, ar sektorius galėtų prisidėti įgyvendinant ES politinius prioritetus, visų pirma kapitalo rinkų sąjungos[3], taip pat klimato ir aplinkos apsaugos tikslus pagal Europos žaliąjį kursą[4].

Pavyzdžiui, 2030 m. ES klimato tikslams pasiekti reikės 350 mlrd. EUR papildomų metinių investicijų vien energetikos sektoriaus pertvarkai finansuoti. Atsižvelgiant į poreikį po COVID-19 pandemijos atgaivinti ekonomiką, privačių investicijų vaidmuo taip pat tapo dar svarbesnis. Nors draudimo sektorius gali padėti įgyvendinti šiuos finansavimo poreikius privačiomis investicijomis, jis taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį apsaugant asmenis ir įmones nuo su klimatu susijusios rizikos ir taip padėti mūsų visuomenei prisitaikyti prie klimato kaitos, kaip pabrėžta prisitaikymo prie klimato kaitos strategijoje[5].

Peržiūra suteikė galimybę užtikrinti, kad reguliavimo sistema būtų palanki ilgalaikėms draudimo sektoriaus investicijoms.

Be to, suinteresuotieji subjektai tarpusavyje sutaria, kad Direktyvoje „Mokumas II“ įtvirtintas proporcingumo principas, t. y. taisyklių taikymas proporcingai draudiko veiklai būdingos rizikos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui, galėtų būti patobulintas. Nors paprastai manoma, kad Direktyva „Mokumas II“ yra sėkmingai įgyvendinama, dėl glaudesnio prudencinių taisyklių suderinimo su pažangiausia rizikos valdymo praktika kai kurie verslo modeliai galėjo būti pernelyg sudėtingi.

Galiausiai pagal Direktyvą „Mokumas II“, kitaip nei pagal kredito įstaigoms skirtą prudencinę sistemą, šiuo metu nenumatyta konkrečių makroprudencinių priemonių, kuriomis būtų galima aiškiai spręsti sisteminės rizikos didėjimo problemą, ir kol kas nėra finansinių sunkumų

[3] Komisijos komunikatas „Kapitalo rinkų sąjunga žmonėms ir įmonėms. Naujas veiksmų planas“ (COM(2020) 590).

[4] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019) 640 *final*).

[5] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (COM(2021) 82 *final*).

patiriantiems draudikams skirtos specialios bendros pasirengimo krizėms ir jų pertvarkymo sistemos, atsižvelgiant į draudėjų ir plačiosios visuomenės interesus.

Atsižvelgiant į tai, šia peržiūra siekiama:

- teikti paskatas draudikams prisidėti prie **ilgalaikio tvaraus** ekonomikos **finansavimo**;
- didinti **jautrumą rizikai**;
- mažinti pernelyg didelį **trumpalaikį** draudikų mokumo pozicijų **kintamumą**;
- didinti **proporcingumą**;
- gerinti **draudimo priežiūros** kokybę, nuoseklumą ir koordinavimą visoje ES ir gerinti draudėjų ir naudos gavėjų apsaugą, įskaitant atvejus, kai jų draudikas patiria finansinių sunkumų;
- geriau spręsti galimo **sisteminės rizikos** didėjimo draudimo sektoriuje klausimą;
- gerinti **pasirengimą ekstremaliems scenarijams**, kai gali prireikti gaivinti arba pertvarkyti finansinių sunkumų patiriantį draudiką ar perdraudiką.

Atlikdama su peržiūra susijusį darbą, Komisija galėjo remtis suinteresuotųjų subjektų informacija (daugiausia pateikta per viešas konsultacijas) ir EIOPA nuomone, paskelbta 2020 m. gruodžio 17 d.[6]

Tvarumo klausimu Komisija taip pat atsižvelgė į atskirą EIOPA nuomonę, paskelbtą 2019 m. rugsėjo mėn.[7] Atsižvelgdama į tą nuomonę, Komisija siūlo iš dalies pakeisti draudikams ir perdraudikams taikomus rizikos valdymo reikalavimus, įtraukiant įpareigojimą atlikti ilgalaikės klimato kaitos scenarijų analizę. Vėlesniu etapu Komisija gali apsvarstyti galimybę šį reikalavimą taikyti ir kitai su aplinka susijusiai rizikai. Tai padės siekti Europos žaliojo kurso tikslo, kad klimato rizika būtų valdoma ir integruojama į finansų sistemą ir į 2021 m. strateginio prognozavimo ataskaitoje[8] nustatytas strategines veiksmų sritis. Be to, bus pradėtas tolesnis darbas, siekiant įvertinti esamų „Mokumas II“ kapitalo reikalavimų tinkamumą žaliajam turtui.

Remdamasi savo peržiūros išvada, Komisija teikia pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų iš dalies pakeisti Direktyvą 2009/138/EB[9] ir sukurti ES draudikų ir perdraudikų gaivinimo ir pertvarkymo sistemą[10]. Direktyvos „Mokumas II“ peržiūra paaiškinta kitame skirsnyje.

[6] EIOPA „Nuomonė dėl Direktyvos „Mokumas II“ peržiūros“, 2020 m. gruodžio mėn. (EIOPA-BoS-20/749).
[7] EIOPA „Nuomonė dėl tvarumo pagal sistemą „Mokumas II“, 2019 m. rugsėjo mėn. (EIOPA-BoS-19/241).
[8] COM(2021) 750, žr. 6 veiksmo strateginę sritį („Sukurti atsparias ir ateities iššūkiams parengtas ekonomikos ir finansų sistemas“).
[9] COM(2021) 581 *final*.
[10] COM(2021) 582 *final*.

2. PERŽIŪROS POVEIKIS DIREKTYVAI „MOKUMAS II“ IR JĄ PAPILDANTIEMS DELEGUOTIESIEMS AKTAMS

Peržiūros tikslas – įgyvendinti įvairius uždavinius, orientuojantis į konkrečius reguliavimo sistemos elementus:

- keičiant **ilgalaikių garantijų** priemones, kaip paaiškinta ir 4 skirsnyje, visų pirma nerizikingų palūkanų normų ekstrapoliaciją ir svyravimų korekciją, kurie naudojami vertinant draudimo įsipareigojimus, bus padidintas jautrumas rizikai ir sumažintas pernelyg didelis kintamumas;
- leidžiant mažesniems draudikams netaikyti „Mokumo II“ taisyklių ir sukuriant tinkamesnę sistemą draudikams, kurie nurodomi kaip mažos rizikos draudikai, bus galima užtikrinti **proporcingesnes** prudencines taisykles;
- geriau pritaikant informaciją, kurią turi pateikti draudikai, gavėjų poreikiams, diferencijuojant draudėjams ir analitikams skirtą informaciją, bus patobulintos **skaidrumo** taisyklės;
- keli pokyčiai, visų pirma susiję su nuolatiniu prudencinių taisyklių laikymusi, tarpvalstybiniu draudimo verslu ir draudimo grupėmis, padės gerinti **priežiūros** kokybę ir vienodinti veiklos sąlygas;
- nustačius naujus ilgalaikės klimato kaitos scenarijų analizės reikalavimus, bus geriau valdoma ir prižiūrima **klimato ir sisteminė rizika**.

Atsižvelgiant į glaudžias Direktyvos „Mokumas II“ ir jos Deleguotojo reglamento (ES) 2015/35 sąsajas, norint pasiekti visus peržiūros tikslus, reikės iš dalies pakeisti abu teisės aktus.

Direktyva „Mokumas II“ Komisijai suteikiami įgaliojimai deleguotaisiais aktais priimti tam tikras taisykles. Kai kuriose srityse Komisija siūlo pakoreguoti tuos įgaliojimus, kad geriau pasiektų šios peržiūros tikslus. Tokiais atvejais prieš priimdama reikiamus deleguotojo reglamento pakeitimus, Komisija turės palaukti, kol bus užbaigtas teisėkūros procesas[11]. Todėl, siekdama užtikrinti, kad sistemos „Mokumas II“ peržiūra būtų įgyvendinama nuosekliai, ir atsižvelgdama į glaudžią įvairių temų sąveiką, Komisija šiuo etapu deleguotojo reglamento pakeitimų nedarys.

Atsižvelgdama į temų, dėl kurių reikės keisti deleguotąjį reglamentą, svarbą, Komisija yra įsipareigojusi bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, Europos Parlamentu ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, kad nedelsiant būtų pradėtos diskusijos dėl galimo šių pakeitimų turinio. Tokios diskusijos vyks kartu su „Mokumas II“ pakeitimo teisėkūros procesu. Komisija sušauks Bankininkystės ir mokėjimų, draudimo ir pertvarkymo ekspertų grupės posėdžius.

[11] 4 skirsnyje išvardytų sričių, kuriose būtina koordinuoti Direktyvos „Mokumas II“ ir deleguotojo reglamento pakeitimus, pavyzdžiai: svyravimų korekcija, suderinimo korekcija ir ekstrapoliacija.

3. GAIVINIMAS IR PERTVARKYMAS

Pasiūlymu dėl gaivinimo ir pertvarkymo siekiama užtikrinti, kad (per)draudikai ir atitinkamos valdžios institucijos būtų geriau pasirengę spręsti su dideliais finansiniais šio sektoriaus sunkumais susijusias problemas, kad sušvelnintų jų padarinius. Be to, nacionalinėms valdžios institucijoms bus suteiktos reikiamos priemonės, padedančios išlaikyti draudimo apsaugą draudėjams ir apsaugoti realiąją ekonomiką, finansinį stabilumą ir mokesčių mokėtojus, tvarkingai pertvarkant finansinių sunkumų patiriančius draudikus.

Nepaisant griežtos prudencinės sistemos, sukurtos Direktyva „Mokumas II“, finansinių sunkumų atvejų visiškai atmesti negalima. Nevaldomas (per)draudikų žlugimas gali turėti didelį poveikį draudėjams, naudos gavėjams, nukentėjusiosioms šalims ar nukentėjusioms įmonėms, ypač tais atvejais, kai ypatingos svarbos draudimo paslaugų negalima pakeisti per pagrįstą laikotarpį ir už priimtiną kainą. Padėties, kai vos nežlunga arba žlunga tam tikri (per)draudikai, ypač didelės tarpvalstybinės grupės, valdymas arba kelių (per)draudikų žlugimas vienu metu taip pat gali iššaukti arba padidinti finansinį nestabilumą.

Pasiūlymas parengtas visiškai laikantis sistemos „Mokumas II“ ir yra proporcingas (per)draudimo veiklos specifikai. Jis papildys persvarstytą sistemą „Mokumas II“ ir sustiprins pasitikėjimą ES draudimo sektoriumi, kad šis galėtų visapusiškai atlikti savo vaidmenį gaivinant ekonomiką po COVID-19 krizės, laikantis kapitalo rinkų sąjungos ir Europos žaliojo kurso politinių tikslų.

4. BŪSIMI DELEGUOTIEJI AKTAI

Būsimi deleguotojo reglamento pakeitimai labai padės siekti „Mokumas II“ peržiūros tikslų. Kalbant apie šiame skirsnyje neaptartas peržiūros temas, Komisija ketina iš dalies pakeisti deleguotąjį reglamentą iš esmės atsižvelgdama į EIOPA nuomonę.

Investicijos į nuosavą kapitalą

2020 m. rugsėjo 24 d. priimtame naujajame Kapitalo rinkų sąjungos plane[12] paminėtas ketinimas gerinti ilgalaikį ekonomikos finansavimą atliekant „Mokumas II“ peržiūrą.

Konkrečiau, kaip paskelbta plane, Komisija ketina įvertinti „Mokumas II“ taisyklių, susijusių su ilgalaikių investicijų į nuosavą kapitalą kriterijais, rizikos maržos apskaičiavimu ir draudikų įsipareigojimų vertinimu, tinkamumą, siekdama išvengti nepagrįsto procikliško elgesio ir geriau atspindėti ilgalaikį draudimo veiklos pobūdį[13].

[12] Komisijos komunikatas „Kapitalo rinkų sąjunga žmonėms ir įmonėms. Naujas veiksmų planas“ (COM(2020) 590)

[13] Naujajame Kapitalo rinkų sąjungos plane nurodytos „Mokumas II“ peržiūros tikslai įtraukti į du tikslus: „teikti paskatas draudikams prisidėti prie ilgalaikio tvaraus ekonomikos finansavimo“ ir „mažinti pernelyg didelį trumpalaikį draudikų mokumo būklės kintamumą“, nurodytus šio komunikato 2 skirsnyje.

Komisija apsvarstys galimybę persvarstyti ilgalaikio nuosavo kapitalo turto klasės tinkamumo kriterijus, nustatytus Deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/931[14] (kuriuo iš dalies pakeistas pradinis Deleguotasis reglamentas „Mokumas II“).

Visų pirma, ji apsvarstys galimybę supaprastinti sąlygas, kuriomis investicijos į nuosavą kapitalą, be kita ko, per infrastruktūros fondus, būtų laikomos ilgalaikėmis investicijomis. Taip būtų išplėsta nuosavybės vertybinių popierių, kuriems gali būti taikomas palankesnis 22 % rizikos koeficientas (o ne 39 % biržinių nuosavybės vertybinių popierių atveju ir 49 % nebiržinių nuosavybės vertybinių popierių atveju), taikymo sritis.

Šiuo etapu sunku įvertinti investicijų į nuosavą kapitalą sumą, kuriai galėtų būti taikomas ilgalaikėms investicijoms skirtas lengvatinis režimas, remiantis peržiūrėtais kriterijais. Pagal nuosaikų scenarijų darant prielaidą, kad tik 15 % papildomų nuosavybės vertybinių popierių būtų laikomi ilgalaikiais, kapitalo reikalavimai nuosavybės vertybinių popierių rizikai būtų sumažinti maždaug 10,5 mlrd. EUR (sumažinama daugiau kaip 6 %, palyginti su dabartiniu lygiu, taikomu draudikams pagal standartinę formulę). Šie pinigai gali būti toliau investuojami į ekonomiką.

Todėl, sudarant palankesnes sąlygas taikyti ilgalaikėms investicijoms į nuosavą kapitalą lengvatinį režimą, ilgalaikio nuosavo kapitalo turto klasės tinkamumo kriterijų peržiūra padėtų draudikams daugiau prisidėti prie ekonomikos gaivinimo ir ilgalaikio Europos įmonių, įskaitant MVĮ, ir infrastruktūros, finansavimo.

Be to, Komisija mano, kad ilgalaikių investicijų į nuosavą kapitalą sistema turėtų išlikti prudenciniu požiūriu griežta, kad peržiūra nepakenktų draudėjų apsaugai ir finansiniam stabilumui, kaip numatyta naujajame Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plane.

Rizikos marža

Rizikos marža yra draudimo įsipareigojimų vertės dalis. Ja siekiama užtikrinti, kad jų vertinimas atitiktų tai, ko kita šalis reikalautų, kad prisiimtų tuos įsipareigojimus, perduodamus įprastomis rinkos sąlygomis. Rizikos maržai apskaičiuoti naudojama formulė ilgalaikės draudimo veiklos atveju rodo tendenciją, kad bus gauta labiau svyruojančių ir didesnių verčių, nei tikimasi stebėti vykdant sandorius įprastomis rinkos sąlygomis. EIOPA pasiūlė iš dalies pakeisti rizikos maržos formulę nustatant du papildomus parametrus. Pirma, EIOPA pasiūlė nuo laiko priklausantį „lambda“ parametrą, kuris savaime sumažintų ilgalaikės veiklos rizikos maržos vertę ir kintamumą. Sumažinimas būtų ypač svarbus ilgesnio laikotarpio veiklai. Antra, EIOPA numatė žemiausios ribos parametrą, kuris apsaugotų ir užtikrintų, kad rizikos marža nenukristų žemiau tam tikro lygio, palyginti su dabartiniu skaičiavimu, visų pirma kiek tai susiję su rizikos marža ypač ilgai trunkančios veiklos atveju.

Komisija apsvarstys galimybę remtis EDPPI pasiūlytu lambda metodu, tačiau nenustatant žemiausios ribos parametro, kad būtų galima mažinti kintamumą veiksmingiau, nei numatyta EDPPI pasiūlyme.

[14] 2019 m. kovo 8 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/981, kuriuo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/35, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (OL L 161, 2019 6 18, p. 1).

Ji taip pat apsvarstys galimybę sumažinti kapitalo sąnaudų normą, naudojamą rizikos maržai apskaičiuoti, nuo 6 % iki 5 %, atsižvelgiant į pastaraisiais metais sumažėjusias draudimo ir perdraudimo bendrovių kapitalo sąnaudas.

Apskritai dėl šių numatomų pokyčių rizikos maržos dydis visame sektoriuje ES sumažėtų daugiau kaip 50 mlrd. EUR, o draudimo sektoriaus pajėgumas investuoti į ES įmones padidėtų.

Svyravimų korekcija

Daugelis draudimo bendrovių nori ilgą laiką turėti didelę savo turto dalį. Tačiau apskaičiuojant jų mokumo būklę atsižvelgiama į trumpalaikius to turto vertės svyravimus. Taip yra nepaisant to, kad draudimo bendrovė gali ilgą laiką turėti tą turtą ir dėl šios priežasties per tą laiką gali nepatirti nuostolių. Svyravimų korekcija siekiama sumažinti trumpalaikį draudikų mokumo kintamumą, atsižvelgiant į ilgalaikę draudimo bendrovės perspektyvą. Ja sumažinamas kredito maržų trumpalaikių pokyčių poveikis draudimo įsipareigojimų vertinimui ir taip sumažinamas kapitalo išteklių kintamumas.

Siūloma direktyva padidinama pagal riziką pakoreguotos kredito maržos, kuri yra svyravimų korekcijos pagrindas, procentinė dalis. Didesnė svyravimų korekcija, atsiradusi dėl šio siūlomo pakeitimo, gali veiksmingiau kompensuoti turto kainų svyravimus vertinant draudimo įsipareigojimus.

Be to, patirtis taip pat parodė, kad svyravimų korekcijos poveikis įsipareigojimų vertei gali viršyti turto kainų pokytį. Toks svyravimų korekcijos nukrypimas dirbtinai sumažina draudikų techninius atidėjinius, taigi siūlomoje direktyvoje numatyta apsaugos priemonė šiam klausimui spręsti.

Apsaugos priemonė yra su įmone susijęs konkretus svyravimų korekcijos elementas, kuris turėtų būti nurodytas deleguotuosiuose aktuose. Apskaičiuodama tą elementą, Komisija atsižvelgs į EIOPA rekomendaciją ir galbūt pakeis deleguotąjį reglamentą, kad išspręstų nukrypimų problemą, atsirandančią dėl turto kredito maržos jautrumo skirtumų ir įsipareigojimų jautrumo palūkanų normai.

Suderinimo korekcija

Komisija taip pat svarsto galimus deleguotojo reglamento pakeitimus, atsižvelgdama į EIOPA rekomendaciją dėl diversifikavimo naudos ir turto tinkamumo taikyti suderinimo korekciją taisyklių.

Jeigu draudimo bendrovės laiko obligacijas ar kitą panašių savybių turtą iki termino, to turto maržų pokyčiai neiššauks nuostolių. Suderinimo korekcija siekiama atsižvelgti į tai, kad didesnė tikimybė, kad draudimo bendrovės gali laikyti turtą iki termino, kai nustato turto ir įsipareigojimų portfelius su suderintais pinigų srautais („suderinimo korekcijos portfelis“) ir valdo tokius portfelius atskirai nuo likusios savo veiklos. Tiksliau, suderinimo korekcija kompensuoja dalį suderinimo korekcijos portfeliuose esančio turto vertės pokyčių, susijusių su maržos pokyčiais, tų portfelių įsipareigojimų vertės pokyčiais. Tuo tikslu draudimo bendrovėms gali būti leista suderinimo korekciją pridėti prie atitinkamos nerizikingų

palūkanų normų struktūros pagal terminą, vertinant draudimo įsipareigojimus suderinimo korekcijos portfelyje.

Siekiant atsižvelgti į mažą tikimybę, kad visa rizika pasireikš tuo pačiu metu, o pelnas kai kuriose srityse gali kompensuoti nuostolius kitose srityse, „Mokumas II“ kapitalo reikalavimuose paprastai numatoma įvairių rūšių rizikos diversifikavimo nauda. Kadangi suderinimo korekcijos portfelis ir likusi įmonės dalis valdomi atskirai, šiuo metu taisyklėmis draudžiama pripažinti diversifikavimo naudą tarp šių dviejų objektų, apskaičiuojant kapitalo reikalavimus pagal standartinę formulę. Tačiau EIOPA nustatė, kad atskiras valdymas savaime neužkerta kelio diversifikavimui praktikoje, o bendras diversifikavimo naudos draudimas apskaičiuojant pagal standartinę formulę galėjo lemti nepagrįstai didelius kapitalo reikalavimus bendrovėms, taikančioms suderinimo korekciją. Todėl Komisija apsvarstys galimybę panaikinti šį bendrą draudimą suderinimo korekcijos portfelių atveju, kaip rekomendavo EIOPA. Gaunama papildoma diversifikavimo nauda bendrovėms, taikančioms suderinimo korekciją ir skaičiuojančioms kapitalo reikalavimus pagal standartinę formulę, sumažintų jų kapitalo reikalavimus.

Be to, galėtų būti nustatytos apsaugos priemonės, kad būtų išvengta pernelyg didelės suderinimo korekcijos teikiamos lengvatos tais atvejais, kai atitinkamas portfelis apima restruktūrizuotą turtą, kuris priklauso nuo pagrindinio turto rezultatų.

Diversifikavimo nauda

Kitas būdas remti draudimo ir perdraudimo bendrovių teikiamą ilgalaikį finansavimą yra geresnis įvairių rinkos rizikos kategorijų diversifikavimo naudos pripažinimas taikant koreliacijos parametrus. Komisija apsvarstys galimybę iš dalies pakeisti deleguotąjį reglamentą atsižvelgdama į EIOPA rekomendaciją dėl skirtumo rizikos ir palūkanų normos rizikos koreliacijos parametro nustatymo. Tai suteiks daugiau tikrumo nei dabartinės taisyklės, kai koreliacijos parametras priklauso nuo to, ar bendrovė patiria palūkanų normų padidėjimą, ar sumažėjimą. Dėl šio pokyčio taip pat vidutiniškai padidės šių dviejų rūšių rizikos diversifikavimo nauda.

Ekstrapoliacija

Palūkanų normos yra svarbus veiksnys sumoms, kurias draudimo ir perdraudimo bendrovės turi atidėti būsimoms išmokoms. Todėl draudimo ir (arba) perdraudimo veiklai labai svarbu yra valdyti palūkanų normas, o prudencinėse taisyklėse turėtų būti numatytos atitinkamos susijusios paskatos.

Draudimo ir perdraudimo bendrovės turi įsipareigojimų, kurie gali lemti pretenzijas ar išmokų mokėjimus tolimoje ateityje. Dėl šio ilgalaikio draudimo veiklos aspekto reikia ekstrapoliuoti palūkanų normas, nes palūkanų normas finansų rinkose galima stebėti tik iki tam tikrų terminų.

Atsižvelgiant į tai, kad draudikai daugiausia kliaujasi obligacijomis, paskolomis ar panašiomis fiksuotųjų pajamų investicijomis, kad tai atitiktų jų įsipareigojimus, tikslinga nustatyti atskaitos tašką ekstrapoliacijai remiantis obligacijų rinkų gyliu. Tačiau informaciją apie ilgesnio laikotarpio palūkanų normas galima stebėti per kitas finansines priemones, išskyrus obligacijas. Siekiant užtikrinti tinkamą draudėjų apsaugos lygį, siūlomoje direktyvoje išdėstyti

nerizikingų palūkanų normų ekstrapoliavimo principų pakeitimai. Siūloma direktyva Komisijai būtų suteikti įgaliojimai nustatyti ekstrapoliacijos formulę, kad taikant ekstrapoliacijos metodą būtų atsižvelgiama į informaciją apie ilgesnio laikotarpio palūkanų normas, jei tokių yra, siekiant išvengti neveikimo ir užtikrinti tinkamas paskatas.

Tuo tikslu Komisija apsvarstys galimybę remtis EIOPA pasiūlyta formule ir parametrizavimu.

Atsižvelgiant į tai, kad naujasis ekstrapoliacijos metodas turės didelį poveikį draudikų kapitalo ištekliams keliose rinkose, siūlomoje direktyvoje numatytas laipsniškas metodo taikymas iki 2031 m. pabaigos, o tai atitinka Direktyvoje „Mokumas II“ esančių pereinamojo laikotarpio nuostatų trukmę. Laipsniškas taikymas padės išvengti trikdžių, nes naujojo ekstrapoliacijos metodo poveikis bus jaučiams palaipsniui.

Palūkanų normos rizikos kapitalo reikalavimo apskaičiavimas

Naujausios analizės parodė, kad „Mokumo II“ taisyklės tinkamai neatspindi rizikos, susijusios su palūkanų normų pokyčiais, kai tos normos yra mažos arba net neigiamos.

Todėl palūkanų normos rizikos kapitalo reikalavimas pagal standartinę formulę turėtų būti patikslintas, kad būtų atsižvelgta į pastarųjų metų patirtį, įgytą mažų palūkanų normų sąlygomis.

Be to, skaičiavimas pagal standartinę formulę taip pat turėtų atitikti nerizikingų palūkanų normų nustatymo metodiką vertinant įsipareigojimus, visų pirma kiek tai susiję su ekstrapoliacija.

Todėl Komisija apsvarstys galimybę atsižvelgti į EIOPA rekomendaciją dėl palūkanų normos rizikos kapitalo reikalavimo apskaičiavimo pagal standartinę formulę, išskyrus atvejus, kai leidžiama ilgalaikių palūkanų normų ekstrapoliacija.

Tuo tikslu kiekvienai valiutai nepalankiausiomis aplinkybėmis nerizikingų palūkanų normos, taikomos terminams iki pagrindinės nerizikingų palūkanų normos kreivės ekstrapoliacijos pradinio taško, bus nustatytos remiantis EIOPA nuomonėje[15] pasiūlytu metodu ir parametrizavimu. Likusias palūkanų normas būtų galima ekstrapoliuoti taip pat, kaip pagrindinės kreivės nerizikingų palūkanų normas, tačiau link galutinės išankstinių sandorių palūkanų normos[16] nepalankiausiomis aplinkybėmis.

Panašiai kaip ir ekstrapoliacijos taisyklių pakeitimų atveju, Komisija apsvarstys galimybę laipsniškai keisti standartinę palūkanų normos rizikos apskaičiavimo formulę per penkerius metus nuo EIOPA nuomonėje pasiūlytų pakeitimų priėmimo.

Tolesnis rizikos mažinimo metodų pripažinimas standartinėje formulėje

[15] Savo nuomonėje Komisijai EIOPA rekomendavo peržiūrėti palūkanų normos rizikos kalibravimą standartinėje formulėje ir pasiūlė naują metodiką (t. y. „santykinio perkėlimo metodą“), kad būtų galima geriau modeliuoti palūkanų normų sukrėtimus mažų palūkanų normų aplinkoje.

[16] Atsižvelgdama į mokumo kapitalo reikalavimo apskaičiavimo vienų metų laikotarpį ir galutinės išankstinių sandorių palūkanų normos nustatymo ir atnaujinimo metodiką, Komisija svarstys galimybę modeliuoti nepalankiausiomis sąlygomis galutinę išankstinių sandorių palūkanų normą taip, kad ji būtų 15 bazinių punktų mažesnė arba, jei taikytina, didesnė už „įprastą“ galutinę išankstinių sandorių palūkanų normą pagal nepalankiausių sąlygų scenarijų.

Atsižvelgdama į EIOPA nuomonę, Komisija apsvarstys galimybę pagal standartinę formulę pratęsti draudikų ir jų perdraudikų neproporcingo nuostolių pasidalijimo naujoviškų formų pripažinimą. Atsižvelgiant į tai, nustačius konkrečias apsaugos priemones, būtų galima išvengti galimų nepakankamo rizikos įvertinimo atvejų.

Su valstybės pagalba suderinamų garantijų arba perdraudimo poveikis

Komisija taip pat apsvarstys galimybę paaiškinti valstybių narių pagal ES valstybės pagalbos taisykles teikiamų garantijų ar perdraudimo rizikos mažinimo poveikio pripažinimą draudimo veiklos ir rinkos rizikos kontekste.

Pavyzdžiui, kelios valstybės narės tokias sistemas taikė per COVID-19 krizę[17], siekdamos užtikrinti, kad kredito draudikai galėtų toliau teikti apsaugą įmonėms, nepaisant išskirtinių ekonominių aplinkybių.

Hipotekos paskolos

Galiausiai reikia toliau dirbti rizikos vertinimo, susijusio su draudikų teikiamomis hipotekos paskolomis, srityje, kad būtų išvengta tarpsektorinio reglamentavimo arbitražo rizikos. Atsižvelgdama į tai, Komisija apsvarstys galimybę iš dalies pakeisti deleguotuosius aktus, siekiant geriau suderinti standartinės formulės sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo rizikos, susijusios su hipotekinėmis paskolomis, kalibravimą su bankų sektoriui taikoma kredito rizikos sistema.

5. DARBAS PO DIREKTYVOS „MOKUMAS II“ PERŽIŪROS

Be ankstesniuose skirsniuose aprašyto peržiūros darbo, Komisija vertino galimybę suderinti draudimo garantijų sistemų taisykles ir stebėjo draudimo vaidmenį per pandemiją sustojus veiklai. Komisija tęs šį darbą, kad ateityje galėtų parengti iniciatyvų.

5.1. Draudimo garantijų sistemos

Draudimo garantijų sistemos naudoja draudimo sektoriaus įnašus, kad kraštutiniu atveju suteiktų apsaugą draudėjams, naudos gavėjams ir nukentėjusiosioms šalims, kai jų draudikai žlugimo atveju negali įvykdyti savo sutartinių įsipareigojimų.

Šiuo metu ES nėra šioms sistemoms skirtos suderintos sistemos[18]. Dauguma valstybių narių yra sukūrusios vieną ar daugiau sistemų, dažnai tai buvo daroma reaguojant į ankstesnius

[17] Belgija (valstybės pagalbos byla SA.57188 su pakeitimais, padarytais SA.58045, SA.59113 ir SA.60548), Danija (SA.57112 su pakeitimais, padarytais SA.59637), Prancūzija (SA.56903 su pakeitimais, padarytais SA.59571 ir SA.63316; ir SA.57607), Vokietija (SA.56941 su pakeitimais, padarytais SA.60071), Italija (SA.57937 su pakeitimais, padarytais SA.59681), Lietuva (SA.58540), Liuksemburgas (SA.57708 su pakeitimais, padarytais SA.59682), Nyderlandai (SA.57095 su pakeitimais, padarytais SA.60287), Lenkija (SA.59800), Portugalija (SA.58082), Rumunija (SA.58531), Ispanija (SA.58458 su pakeitimais, padarytais SA.63690), su pakeitimais, padarytais SA.6682), Nyderlandai (SA.57095, SA.60287), Lenkija (SA.59800), Portugalija (SA.58082), Rumunija (SA.58531), Ispanija (SA.584588), visos šios šalys priėmė priemones, kad per COVID-19 krizę paremtų kreditų draudimo pasiūlą.

[18] 2021 m. birželio mėn. teisėkūros institucijos susitarė dėl Motorinių transporto priemonių draudimo direktyvos (2009/103/EB) peržiūros, pagal kurią reikalaujama, kad valstybės narės paskirtų administracinę įstaigą, kuri

draudikų žlugimo atvejus, tačiau šių sistemų taikymo sritis, ypatybės ir struktūra yra skirtingos. Savo nuomonėje dėl 2020 m. Direktyvos „Mokumas II“ peržiūros EIOPA rekomendavo suderinti nacionalines garantijų sistemas ES lygmeniu, remiantis būtiniausiais principais.

Sukūrus nuoseklias kraštutiniu atveju naudojamas apsaugos sistemas būtų galima skatinti pasitikėjimą bendrąja draudimo rinka.

Tačiau, sukūrus Europoje šioms sistemoms skirtą minimalią bendrą sistemą, draudikams, ypač toms valstybėms narėms, kurios šiuo metu tokios sistemos neturi arba kuriose reikėtų keisti esamas sistemas, kad jos atitiktų naująją sistemą, gali tekti patirti didelių įgyvendinimo išlaidų.

Komisija įvertino visą šį poveikį peržiūrėdama Direktyvą „Mokumas II“[19] ir mano, kad, atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos sukeltą ekonominį netikrumą ir poreikį sutelkti dėmesį į ekonomikos gaivinimą, draudimo garantijų sistemų taisyklių suderinimo veiksmai šiuo metu nėra tinkami.

Vis dėlto, kadangi tokie veiksmai labai pagerintų draudėjų apsaugą visoje ES, Komisija įsipareigoja ateityje iš naujo įvertinti suderinimo tinkamumą ir laiką.

5.2. Draudimo vaidmuo pandemijos ir kitų didelio masto trukdžius sukeliančių įvykių metu

COVID-19 **pandemija** išryškino kai kuriuos klausimus, susijusius su vaidmeniu, kurį draudikai ir perdraudikai gali atlikti teikdami apsaugą nuo sisteminių įvykių, kurie yra žalingi ekonomikai, pasekmių, ypač tais atvejais, kai vyriausybės nusprendžia nutraukti viešąją veiklą ir privatų verslą.

Šie įvykiai turėtų padėti įgyti patirties ir nustatyti būdus, kaip geriau parengti visuomenę būsimiems didelio masto trukdžius sukeliantiems įvykiams.

Pandemija parodė, kad reikia teikti aiškesnę ir paprastesnę informaciją apie draudimo sąlygas ir vartotojams siūlomas garantijas, ypač apie verslo nutraukimą ir kelionės draudimą, ir nuolat tikrinti, kad draudimo produktai ir toliau atitiktų vartotojų poreikius. Dėl šios priežasties Komisija ketina glaudžiai bendradarbiauti su EIOPA, kad sustiprintų draudimo produktų priežiūrą ir analizuotų vartotojų poreikius ir lūkesčius po pandemijos.

Ilgesniu laikotarpiu Komisija apsvarstys, kaip būtų galima realiai padidinti mūsų pasirengimą ir atsparumą pandemijoms ir panašiems įvykiams, be kita ko, pasinaudojant prognozavimo pajėgumais. Šiuo tikslu ji dalyvauja diskusijose su visais suinteresuotaisiais subjektais, kad išnagrinėtų mechanizmus ir paskatas, kad draudimo sutartyse būtų geriau informuojama apie su pandemija susijusią riziką, įskaitant „veiklos nutraukimo be žalos“ riziką, ir būtų didinamas ekonomikos atsparumas įvairiems didelio masto įvykiams.

---

kompensuotų avarijose nukentėjusiems asmenims, kuriuos apdraudė nemoki įmonė. Sprendimas atidėti su draudimo garantijų sistemomis susijusį darbą šiam teisės akto tekstui įtakos neturi.

[19] SWD(2021) 260.

Tai sudėtinga diskusija, kurioje reikia įvertinti įvairių rūšių sisteminės rizikos draudimo galimybes. Ji taip pat turi apsvarstyti keletą uždavinių, be kita ko, įvertinti galimybę po pandemijos ir apskritai ekonomikos gaivinimo etapu gauti finansinių išteklių, kad būtų padidintas atsparumas būsimiems neapibrėžtiems įvykiams.

Tam taip pat reikia įvertinti draudimo sektoriaus gebėjimą teikti sustiprintą draudimą nuo su pandemija susijusios rizikos ir, be kita ko, remiantis prognozavimo pajėgumais, gerai suprasti su draudimo produktais susijusius (įvairių dydžių) įmonių poreikius po pandemijos.

EIOPA šioje srityje įgijo atitinkamos patirties ir jau pradėjo tiriamąjį darbą, kad įvertintų galimybes ir priemones, susijusias su pandemijos nuostolių draudimu, įskaitant pandemijos rizikos prevencijos mechanizmus ir draudimo nuo veiklos nutraukimo rizikos pandemijos metu formas.

Komisija toliau glaudžiai bendradarbiaus su EIOPA ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl kai kurių pirmiau minėtų aspektų, susijusių su veiklos nutraukimo draudimu per pandemiją.

Be per COVID-19 pandemiją įgytos patirties, potvyniai ir gaisrai Europoje 2021 m. vasaros mėnesiais dar kartą parodė, kad klimato krizė daro vis didesnį poveikį, ir pabrėžė, kad svarbu didinti informuotumą apie **draudimo nuo klimato rizikos** naudą. Nors draudikai sumokėjo dideles kompensacijas, bendra žala turto savininkams buvo daug didesnė, nes daug nekilnojamojo turto nuo patirtos žalos nebuvo apdrausta.

Su klimatu susijusios rizikos draudimas valstybėse narėse padengiamas nevienodai, o vidutinė draudimo kompensacija už nuostolius, patirtus dėl klimato rizikos, kai kuriose Europos dalyse buvo ne didesnė kaip 5 %. Klimato kaita gali paaštrinti šią problemą dėl papildomų pavojų, pavyzdžiui, didelio sezoninio vandens trūkumo.

Siekdama išnagrinėti problemas ir dėti daugiau pastangų klimato apsaugos atotrūkiui mažinti, Komisija iki 2022 m. užmegs dialogą atsparumo klimato kaitai klausimais, kuriame dalyvaus draudikai, perdraudikai, valdžios institucijos ir kiti susiję suinteresuotieji subjektai.

6. IŠVADOS

Apibendrinant pažymėtina, kad draudimo ir perdraudimo sektoriui tenka svarbus vaidmuo siekiant kelių prioritetinių ES tikslų. Šiuo atžvilgiu labai svarbi yra Direktyvos „Mokumas II“ peržiūra, nes dėl jos sektorius tampa atsparesnis ir veiksmingesnis, taip pat didinamas jo pajėgumas investuoti.

Todėl Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą sparčiai daryti pažangą tarpinstitucinėse derybose dėl Direktyvos 2009/138/EB pakeitimų ir sukurti draudikų pertvarkymo sistemą.